

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej: **S.**, P., IČO: X., proti povinnému: **E. P.**, nar. X., B., zastúpenému ustanovenou opatrovníčkou T. M., súdnou tajomníčkou Okresného súdu B., **o vymoženie uloženej povinnosti a trov exekúcie**, vedenej na Okresnom súde B. pod sp. zn. 39Er 4693/2006, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo 17. januára 2012, č. k. 19CoE 500/2010-35 a proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava II z 18. decembra 2009, č. k. 39Er 4693/2006-14, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo 17. januára 2012, č. k. 19CoE 500/2010-35 a uznesenie Okresného súdu Bratislava II z 18. decembra 2009, č. k. 39Er 4693/2006-14 **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** Okresnému súdu Bratislava II na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Oprávnena podala 21. júla 2006 na Exekútorskom úrade súdneho exekútora Bc. V. U. (ďalej len súdny exekútor) návrh na vykonanie exekúcie. Dňa 28. novembra 2006 vydal Okresný súd Bratislava II poverenie č. 5102*023123 pre tohto súdneho exekútora na vymoženie sumy 49,79 eur (1 500,- Sk), predstavujúcej pokutu uloženú povinnému za priestupok proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky v blokovom konaní na základe bloku na pokutu nezaplatenú na mieste, ktorý nadobudol právoplatnosť 11. júna 2004 a vykonateľnosť 28. júna 2004.

Súdny exekútor doručil 17. januára 2008 Okresnému súdu Bratislava II podnet na zastavenie exekúcie ex offo z dôvodu preklúzie pohľadávky.

Okresný súd Bratislava II uznesením zo 16. júla 2008 č. k. 39Er 4693/2006-9 exekúciu zastavil podľa § 57 ods. 1 písm. c/ zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len Exekučný poriadok) z dôvodu, že oprávnený jej zastavenie navrhol. Následne uznesením z 18. decembra 2009 č. k. 39Er 4693/2006-14 zaviazal oprávnenú uhradiť súdnemu exekútorovi trovy exekúcie v sume 97,65 eur a svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že odmenu zaplatí v zmysle § 203 ods. 1 Exekučného poriadku súdnemu exekútorovi oprávnená, nakoľko zavinila zastavenie exekúcie.

Na odvolanie oprávnenej proti uzneseniu o trovách exekúcie Krajský súd v Bratislave uznesením z 18. decembra 2009, č. k. 39Er 4693/2006-14 uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil a povinnému návrhu trov odvolacieho konania nepriznal. V odôvodnení uznesenia odvolací súd konštatoval, že má síce za to, že v prípade zastavenia exekúcie pre zánik práva na vykonanie rozhodnutia, nejde o zavinenie oprávneného tak, ako to predpokladá ustanovenie § 203 ods. 1 a 2 Exekučného poriadku, avšak len v prípade, že návrh na vykonanie exekúcie bol podaný včas. Poukázal na skutočnosť, že oprávnený návrh na vykonanie exekúcie nepodal bez zbytočného odkladu, ale až po uplynutí dvoch rokov od vykonateľnosti exekučného titulu, čím podstatne znížil predpoklad úspešného ukončenia exekučného konania. Záverom odvolací súd dodal, že dôvodom neúspešného exekučného konania bolo oneskorené podanie návrhu na vykonanie exekúcie zo strany oprávnenej, a týmto konaním v podstate nepriamo zavinila zastavenie exekúcie.

Uznesenie odvolacieho súdu nadobudlo právoplatnosť 29. februára 2012.

Generálny prokurátor Slovenskej republiky na podnet oprávnenej podal mimoriadne dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu ako i prvostupňového súdu podľa § 243e ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O. s. p.) v spojení s § 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p. Navrhol obe rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Mimoriadne dovolanie odôvodnil nesprávnym právnym posúdením veci oboma súdmi. Uviedol že súd môže uložiť oprávnenému povinnosť nahradiť nevyhnutné trovy exekúcie v zmysle § 203 ods. 1 a 2 Exekučného poriadku len v prípade, ak dôjde k zastaveniu

exekúcie jeho zavinením, alebo, ak sa exekúcia zastaví z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie. Predmetné zákonné ustanovenie upravuje výnimku zo zásady zakotvenej v ustanovení § 197 Exekučného poriadku. Dovolateľ poukázal na skutočnosť, že návrh na vykonanie exekúcie bol podaný včas, preto neprichádza do úvahy procesné zavinenie oprávnenej na zastavení exekúcie z dôvodu straty účinnosti exekučného titulu. Oprávnená nemohla postup súdu vo vykonávacom konaní, resp. postup súdneho exekútora v exekučnom konaní, ani dĺžku exekučného konania v jeho priebehu ovplyvniť. Poukázal tiež na to, že súd by bol povinný exekúciu zastaviť i z úradnej moci, ak by zistil stratu účinnosti exekučného titulu v priebehu konania. Konštatoval, že náhradu nevyhnutných nákladov na vykonanie exekúcie možno uložiť oprávnenej podľa § 203 ods. 2 Exekučného poriadku vtedy, ak dôjde k zastaveniu exekúcie z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie. Nedostatok majetku povinného na náhradu trov exekúcie však musí byť v exekučnom konaní preukázaný. Ak márne uplynie prekluzívna lehota na nútený výkon rozhodnutia, povinnému nemožno uložiť povinnosť nahradiť trovy exekúcie súdnemu exekútorovi. Oprávnenej nemožno uložiť povinnosť nahradiť trovy exekúcie súdnemu exekútorovi len preto, že podala návrh na vykonanie exekúcie. Vždy treba skúmať, či oprávnená procesne zavinila zastavenie exekúcie, a tak zavinila, aj mieru jej zavinenia. Procesné zavinenie oprávnenej nemožno bez ďalšieho založiť iba naj dispozičnom úkone - podaní návrhu na vykonanie exekúcie. Riziko neúspechu exekúcie musí znášať súdny exekútor v prípade, ak povinnosť nahradiť trovy exekúcie nemožno uložiť povinnému ani oprávnenej.

Oprávnená sa vo svojom vyjadrení stotožnila s obsahom mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora, keď nezistila dôvody na jeho doplnenie alebo zmenu.

Povinný a súdny exekútor sa k mimoriadnemu dovolaniu nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O. s. p.) po zistení, že tento opravný prostriedok podal včas generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243g O. s. p.) na základe podnetu orgánu konajúceho v mene oprávnenej (§ 243e ods. 1 a 2 O. s. p.), a že je prípustné (§ 243f ods. 2 O. s. p. a contrario), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 O. s. p. v spojení s § 243a ods. 3 O. s. p.) preskúmal napadnuté uznesenie a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je opodstatnené.

V zmysle § 243f ods. 1 O. s. p., môže byť mimoriadne dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O. s. p., b/ konanie je postihnuté inou vadou konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný rozsahom dovolania, ale i v mimoriadnom dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 243i ods. 2 O. s. p. v spojení s § 242 ods. 1 O. s. p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O. s. p. a tzv. inými vadami, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť dovolacieho súdu podľa § 242 ods. 1 druhá veta O. s. p. skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O. s. p., zaoberal sa dovolací súd predovšetkým otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ § 237 O. s. p. (t.j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdov, nedostatku spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie mohlo začať len na takýto návrh, prípad odňatia možnosti účastníkovi konať pred súdom alebo prípad rozhodovania vylúčeným sudcom, či súdom nesprávne obsadeným). Existenciu týchto väd generálny prokurátor nenamietal a v dovolacom konaní ani nevyšli najavo.

Inou vadou konania, na ktorú musí dovolací súd prihliadať aj vtedy, ak nie je namietaná, je procesná vada, ktorá, na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O. s. p., nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej základom je porušenie iných procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní. Výskyt takejto vady dovolací súd nezistil.

Mimoriadne dovolanie ako dovolací dôvod uvádza, že napadnuté uznesenia súdov nižšieho stupňa o trovách exekúcie spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav.

O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Podľa § 196 veta prvá Exekučného poriadku, za výkon exekučnej činnosti podľa tohto zákona patrí exekútorovi odmena, náhrada hotových výdavkov a náhrada za stratu času.

Podľa § 197 ods. 1 Exekučného poriadku, náklady podľa § 196 uhrádza povinný.

Podľa § 200 ods. 1 a 2 Exekučného poriadku, trovami exekúcie sú odmena exekútora, náhrada hotových výdavkov a náhrada za stratu času pri vykonaní exekúcie (§ 196). Oprávnený a exekútor majú nárok na náhradu trov potrebných na účelné vymáhanie nároku. Ak súd rozhodne o zastavení exekúcie, rozhodne aj o tom, kto a v akej výške platí trovy exekúcie.

Podľa § 203 ods. 1 a 2 Exekučného poriadku, ak dôjde k zastaveniu exekúcie zavinením oprávneného, súd mu môže uložiť nahradenie nevyhnutných trov exekúcie. Ak sa exekúcia zastaví z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie, znáša ich oprávnený. To neplatí, ak ide o vykonanie exekúcie na vymoženie pohľadávky na výživnom. V takomto prípade znáša trovy exekúcie súd; súd nemá právo na náhradu trov exekúcie, ktoré platil.

Ustanovenia § 196 a § 197 Exekučného poriadku upravujú zásadu, že odmenu patriacu súdnemu exekútorovi za výkon exekučnej činnosti, náhradu jeho hotových výdavkov a náhradu za stratu času uhrádza povinný. Len výnimočne, ak dôjde k zastaveniu exekúcie, môže súd uložiť oprávnenému, aby nahradil trovy exekúcie. Súd však zväží, ktoré trovy potreboval oprávnený na účelné vymáhanie nároku a či mohol pri náležitej opatrnosti predvídať dôvod zastavenia exekúcie (§ 203 ods. 1 Exekučného poriadku). Ustanovenie § 203 Exekučného poriadku vo svojom texte teda umožňuje súdu pri zastavení exekúcie prelomiť zásadu zakotvenú v § 197 ods. 1 Exekučného poriadku, že trovy exekúcie uhrádza zásadne povinný, a oprávňuje ho uložiť povinnosť nahradiť trovy exekúcie oprávnenému. Predpokladom takéhoto postupu je určitá forma procesného zavinenia oprávneného.

Dovolací súd zo spisu zistil, že povinný svojim konaním 11. júna 2004 v Bratislave naplnil skutkovú podstatu priestupku proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky podľa § 22 ods. 1 písm. j/ zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov. Povinný spáchanie skutku priznal a súhlasil s jeho riešením v blokovom konaní, čo potvrdil svojim podpisom. Z dôvodu, že povinný nezaplatil pokutu na mieste, bol mu vydaný blok na pokutu nezaplatenú namieste č. A.. Pretože v určenej 15-dňovej lehote povinný pokutu nezaplatil, rozhodnutie sa stalo 28. júna 2004 vykonateľným. Návrh na vykonanie exekúcie oprávnená podala na Exekútorskom úrade Bratislava II, V. U. 27. júla 2006, t. j. pred dňom straty účinnosti exekučného titulu. Dňa 02. novembra 2006 bol súdny exekútor poverený vykonaním exekúcie.

V predmetnej veci nebol splnený žiadny z vyššie uvedených zákonných predpokladov, teda nebol splnený ani dôvod pre použitie výnimky v zmysle § 203 Exekučného poriadku. Pod zavinením oprávnenej v zmysle § 203 ods. 1 Exekučného poriadku treba rozumieť také porušenie procesných predpisov zo strany oprávnenej, ktoré má za následok buď neodôvodnený vznik trov exekúcie, alebo také jej konanie (úkony), ktoré by spôsobilo zastavenie exekúcie.

Dovolací súd sa stotožňuje s názorom generálneho prokurátora, podľa ktorého, pokiaľ oprávnená podala včas návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia, resp. na vykonanie exekúcie, neprichádza do úvahy jej procesné zavinenie na zastavení exekúcie z dôvodu straty účinnosti exekučného titulu v dôsledku uplynutia prekluzívnej lehoty, určenej na jeho vykonanie. Oprávnená skutočne nemohla nijako ovplyvniť postup súdu vo vykonávacom konaní, resp. postup súdneho exekútora v exekučnom konaní, ako i dĺžku trvania tohto postupu, teda ani prípadné vykonanie exekučného titulu do straty jeho účinnosti v priebehu konania. Navyše súd by mal ex offo povinnosť exekúciu zastaviť, ak by v priebehu konania zistil stratu účinnosti exekučného titulu.

Vychádzajúc z uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutia krajského ako aj okresného súdu o trovách exekúcie spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci. Generálny prokurátor Slovenskej republiky preto dôvodne podal mimoriadne dovolanie podľa § 243e O. s. p. v spojení s § 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p., keďže to vyžadovala ochrana práv a zákonom chránených záujmov účastníka konania a túto ochranu nebolo možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami. Rovnaký právny záver prijal už Najvyšší súd Slovenskej

republiky aj vo viacerých svojich rozhodnutiach riešiacich obdobnú právnu problematiku (porovnaj napr. sp. zn. 3MCdo 11/2009, 4MCdo 11/2008, 5MCdo 20/2011, 6MCdo 4/2010, 7MCdo 13/2011).

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto rozhodnutie krajského súdu a rovnakou vadou postihnuté rozhodnutie okresného súdu v napadnutej časti podľa § 243i ods. 2 O. s. p. v spojení s § 243b ods. 3 O. s. p. zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. februára 2013

JUDr. Alena Prieceľová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Mgr. Monika Poliačiková